

Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „I. L. Caragiale”

strada Matei Voievod, nr 75-77, sectorul 2, 021452, București, România

021 252 7457 rector@unatc.ro www.unatc.ro

Comisia de etică

Universitatea Națională de Artă Teatrală și
Cinematografică “I.L.Caragiale” București

INTRARE NR. 4923/31.10.2022

Raport de caz

În urma mai multor reacții apărute în spațiul public cu privire la podcast-ul *Acasă la Măruță #64*, difuzat în data de 01 august 2022, în cadrul căruia a fost invitat conf.univ.dr. Puiu Șerban, Comisia de etică s-a întrunit în data de 30.09.2022 și a decis în unanimitate să inițieze o cercetare cu privire la eventuale abateri de la Codul de etică și deontologie universitară al UNATC săvârșite de către conf.univ.dr.Puiu Șerban.

I. Etape parcurse

(A). În conformitate cu prevederile art.1 alin.(3) lit.a) și art.3 alin.(2) din Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de etică, în aceeași zi a fost emisă și comunicată o notificare, înregistrată sub nr.4350/30.09.2022, către conf.univ.dr.Puiu Șerban prin care s-a solicitat un punct de vedere cu privire la încălcarea art.24 și 26 din Codul de etică și deontologie universitară și art.6 din Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de etică, care prevăd:

Art.24 din Cod: *Sunt interzise și supuse sancționării: prejudicierea în orice mod și prin orice mijloace, a prestigiului Universității, dezinformarea, denigrarea publică a programelor, precum și atingerile aduse onoarei, reputației și demnității persoanelor din propria instituție și din alte instituții universitare, de către membrii comunității universitare.*

Art.26 din Cod: *În Universitate sunt interzise și supuse sancționării:*

- a) *Orice manifestare sau comportament cu caracter misogin, precum și orice formă de hărțuire;*
- b) *Adresarea de injurii celorlalți membri ai comunității academice;*
- c) *Orice comportament care aduce atingere demnității și creează o atmosferă intimidantă, umilitoare sau degradantă adresată unei persoane sau unui grup.*

Art.6 din Regulament: *Constituie abateri de la etica și deontologia universitară:*

- o) *abuzul de autoritate la adresa unui membru al comunității academice, indiferent de poziția ocupată (student sau cadru didactic).*

Totodată, prin aceeași notificare, i s-a solicitat domnului conf.univ.dr.Puiu Șerban să lămurească declarațiile din cadrul emisiunii online *Acasă la Măruță* #64 și să prezinte un punct de vedere în legătură cu modul de comunicare cu studenții, desfășurarea predării și asigurarea calității actului didactic, precum și a limbajului folosit în cadrul Universității.

(B). La această notificare, în data de 03 oct.2022, domnul conf.univ.dr. Puiu Șerban a transmis pe adresa electronică a Comisiei de etică o cerere prin care a solicitat să i se comunice:

1. care sunt faptele concrete cercetate de Comisia de etică;
2. componența Comisiei de etică
3. procesul verbal de autosesizare

precum și acordarea unui termen de 10 zile în care să își exprime punctul de vedere în cunoștință de cauză și pentru a beneficia de dreptul la apărare.

(C). Ca răspuns la această cerere, în data de 07 oct.2022, prin adresa înregistrată sub nr.4522/07.10.2022, Comisia de etică a comunicat următoarele:

1. Ceea ce se cercetează sunt declarațiile din spațiul public, din cadrul podcast-ului "Acasă la Măruță" #64 (link: https://www.youtube.com/watch?v=vV_13I_s8K4) și interviul acordat ulterior site-ului "Cultura la dubă" (link: <https://culturaladuba.ro/comunicat-puiu-serban-cer-scuze-tuturor-persoanelor-care-s-au-simtit-lezate-de-glumele-mele-neinspirate/>).
2. S-a solicitat exprimarea unui punct de vedere asupra următoarelor aspecte:
 - *Precizați în ce măsură considerați că libertatea dumneavoastră de a vă exprima gândurile, opiniile sau credințele și de a realiza comunicări de orice fel, prin orice mijloace, a avut drept rezultat prejudicierea imaginii UNATC și a conducerii acestei instituții;*
 - *Precizați în ce măsură considerați că exercitarea dreptului dumneavoastră la exprimare a fost de natură a leza dreptul la propria imagine a persoanelor pe care le-ați invocat nominal în declarațiile dumneavoastră;*
 - *Precizați în ce măsură considerați că folosirea unor apelative ca "ștoarfă", "gagică", "bunăciune" la adresa persoanelor de sex feminin relevă un comportament cu caracter misogin;*
 - *Precizați dacă vă asumați limbajul libertin și licențios în raporturile cu studenții la orele de curs și cum justificați acest limbaj în cadrul unei instituții universitare;*

- *Precizați în ce măsură considerați că limbajul și comportamentul libertin este de natură a aduce atingere demnității și de a crea o atmosferă intimidantă, umilitoare sau degradantă în rândul studenților.*
- 3. A fost indicat link-ul unde se regăsește componența Comisei de etică;
- 4. A fost acordat un termen până cel mai târziu pe 17 oct.2022 pentru exprimarea unui punct de vedere scris.

(D). La data de 07 oct.2022, în ședința Comisiei de etică s-a decis invitarea studenților [REDACTED], pentru data de 12 oct.2022, în intervalul orar 10-13, pentru exprimarea unui punct de vedere asupra modului de comunicare al conf.univ.dr.Puiu Șerban cu studenții dar și asupra dinamicii profesor-student, promovată de acesta atât în cadrul cursurilor, cât și în afara lor. În acest sens, către toți studenții [REDACTED] a fost transmisă invitația înregistrată sub nr.4528/07.2022.

(E). În data de 12.oct.2022 au fost audiați toți studenții [REDACTED], care au declarat, aproape unanim că au o relație foarte bună cu domnul conf.univ.dr.Puiu Șerban și că nu s-au simțit jigniți, jenați sau ofensați din cauza modului de adresare la cursuri, limbajului sau expresiilor folosite de către conf.univ.dr.Puiu Șerban sau a glumelor mai "deocheate". În legătură cu declarațiile fostei lor colege, [REDACTED], din articolul postat pe site-ul *Culturaladubă.ro*, studenții au avut același punct de vedere, respectiv că aceasta nu s-a integrat în colectiv, era o persoană mai retrasă și a decis să abandoneze facultatea în cursul anului de studiu și să se întoarcă la Chișinău pentru că a realizat că nu dorește să devină actriță.

(F) La data de 17 oct.2022, pe adresa electronică a Comisiei de etică a fost primit un e-mail care conținea în atașament: un document PDF – intitulat *Note scrise – apărări și poziția subsemnatului față de acuzele aduse*, semnat de conf.univ.dr.Puiu Șerban și reprezentanții convenționali – av [REDACTED] și av [REDACTED] o ANEXĂ reprezentând print-ul comentariilor la podcastul "Acasă la Măruță" #64 (selecție) – 84 de pagini; împuternicirea avocațială.

(E) În data de 25 oct.2022 a fost audiat conf.univ.dr.Puiu Șerban, asistat de doamnele av [REDACTED] și av [REDACTED]. În cadrul audierii, în mod repetat,

domnul conf.univ.dr.Puiu Șerban a scos în evidență faptul că și-a prezentat în mod public scuze prin interviul acordat site-ului "Cultura la dubă" din data de 28 septembrie.

A mai precizat că și-a adaptat atât limbajul cât și sintagmele folosite specificului emisiunii de divertisment, tip podcast. De asemenea a mai susținut că declarațiile au fost scoase din context și că toate frazele ce au făcut referire la Universitate sau la comunitatea academică au fost tratate în emisiune ca subiecte terțiare, erorile de limbaj și glumele nereușite nefiind în niciun caz premeditate.

(F) În legătură cu prezentul caz, Comisia de etică a mai primit următoarele:

- un comunicat din partea Ligii studenților UNATC și adresat către: Rectorul UNATC; Comisia de etică; Comisia pentru Evaluare și Asigurare a Calității; Conf.univ.dr.Puiu Șerban înregistrat sub nr.4286/28.09.2022, comunicat prin care comunitatea studenților condamnă declarațiile făcute de domnul conf.univ.dr.Puiu Șerban, în cadrul emisiunii menționate mai sus.

- adresa înregistrată sub nr.4414/03.10.2022 din partea Decanului Facultății de Teatru – [REDACTED] la care a fost anexat un plic conținând printul unui e-mail anonim, transmis de la adresa: [REDACTED] și printul unui mesaj whatsapp, care, potrivit art.2 alin.(5) din Regulament nu vor fi luate în considerare, fiind ne semnate.

- adresa înregistrată sub nr.4409/03.10.2022 din partea Directorului Departamentului academic și relația cu studenții – [REDACTED], la care a fost anexat un plic conținând printul unui e-mail adresat către [REDACTED], e-mail semnat și anonimizat la cererea semnatarului cu privire la modul de adresare și comportamentul conf.univ.dr.Puiu Șerban în relația cu studenții.

- adresa înregistrată sub nr.4408/03.10.2022 din partea Directorului Departamentului academic și relația cu studenții – [REDACTED] la care a fost anexat un plic conținând printul unui e-mail adresat către [REDACTED], e-mail semnat și anonimizat la cererea semnatarului cu privire la comportamentul conf.univ.dr.Puiu Șerban, precum și un stick conținând o înregistrare audio, care de asemenea nu a fost luat în considerare, neavând relevanță în cazul cercetat

II. Cu privire la Notele scrise – apărările și poziția conf.univ.dr.Puiu Șerban

Prin aceste Note scrise, conf.univ.dr. Puiu Șerban formulează următoarele apărări cu titlu prealabil:

1. Consideră că, până la data formulării Notelor scrise, Comisia de etica nu și-a îndeplinit îndatorirea de a-i comunica ce fapte punctuale i se impută și solicită ca, în activitatea pe care o va desfășura, Comisia de etică să aibă în vedere următoarele:

- Podcastul fost postat pe YouTube la data de 1 august 2022 și timp de 54 de zile și nu a generat nicio reacție adversă din partea vreunui subiect de drept, îndrituit să sesizeze vreo eventuală abatere de la Codul de etică; în acest timp, podcast-ul a avut 295.000 de vizualizări iar comentariile celor care l-au vizionat au fost laudative, favorabile și apreciative, astfel că, dimpotrivă, podcast-ul a contribuit la creșterea prestigiului instituției UNATC.
- Durata podcast-ului este de peste 3 ore iar în data de 24 sept.2022 s-a realizat un montaj de 1 min și 45 de secunde care cuprinde secvențe scoase din context, care denaturează sensul și scopul discuțiilor purtate în această emisiune.

2. Consideră că procedura de autosesizare a Comisiei de etică a fost declanșată tardiv, față de data difuzării podcast-ului (1 august 2022) și, având în vedere termenul de 30 de zile de la săvârșirea faptei considerată că reprezintă abatere de la Codul de etică, solicită respingerea declanșării cercetării și clasarea cazului.

3. În privința interviului acordat ulterior site-ului "*Cultura la dubă*" și datat 28 sept.2022, solicită să se ia în considerare legătura dintre podcast-ul (difuzat în 1 august 2022) – reprezentând *principalul* și acest interviu – reprezentând *secundarul* sau (accesoriul) ca teme pentru declanșarea cercetării, rezultând ca și acesta din urmă trebuie considerat în afara termenului de 30 de zile.

4. Acuzele aduse de către foștii studenți, în materialul postat pe site-ul "*Cultura la dubă*", se referă la situații petrecute cu mai mult de 6 luni în urmă, astfel că potrivit Codului muncii - art.252 alin.(1) *aplicarea sancțiunii disciplinare se poate face în termen de 30 de zile calendaristice de la data când cel îndreptățit (angajatorul) a luat cunoștință de săvârșirea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de 6 luni de la data săvârșirii faptei respective*, prevederile Codului muncii reprezentând dreptul comun pentru toate raporturile de muncă și fiind valabile pentru orice organ de cercetare a cărui activitate se finalizează cu o eventuală sancționare disciplinară. Cu privire la aceste declarații ale foștilor studenți, consideră de asemenea că cercetarea pe care Comisia de etică a inițiat-o încalcă termenul de 6 luni de la săvârșirea faptei.

5. Consideră că refuzul Comisiei de a-i transmite procesul verbal de autosesizare are caracter nelegal și invocă principiul transparenței prevăzut de Codul de etică iar terminologia

folosită în textul Regulamentului – *persoană învinuită și fapte imputate* induc ideea că a fost găsit vinovat înainte de a fi cercetat.

III. Aspectele cu privire la care i s-a solicitat un punct de vedere

A. Nu consideră că libertatea sa de a-și exprima gândurile, opiniile sau credințele și de a realiza comunicări de orice fel, prin orice mijloace, a avut drept rezultat prejudicierea imaginii UNATC, libertatea de exprimare fiind garantată de texte internaționale, europene și de Constituția României.

B. Și-a exercitat dreptul la exprimare în cadrul podcast-ului din 1 august 2022 și timp de 54 de zile nu a adus niciun prejudiciu de imagine niciunei persoane sau instituții. Consideră că persoanele care au realizat montajul video ilegal și care, apoi, s-au lansat în emiterea unor comentarii forțate și tendențioase, au determinat declanșarea evenimentelor care începând cu data de 24 sept.2022 au avut aspectul unei ”gherile cyberbullying” care a avut drept scop stigmatizarea sa și defăimarea rectorului UNATC, precum și boicotarea deschiderii anului universitar.

C. Nu a folosit în activitatea sa didactică termenii *ștoarfă, gagică* sau *bunăciune*.

D. Explică foarte amplu că unele formulări șocante sau licențioase, folosite și de mari personalități ale UNATC, au avut ca obiectiv apropierea de studenți, împrumutarea limbajului studentului și mânuirea jargonului și argoului generației tinere având scopul ca profesorul să îl surprindă pe student pentru a ușura comunicarea. Recunoaște că linia de demarcație poate fi fină și că există posibilitatea ca, fără să îți dai seama, uneori să o încalci.

E. Consideră că, prin felul în care Comisia a formulat întrebarea legată de asumarea limbajului libertin și licențios, se creează impresia că a fost deja condamnat și argumentează că acest tip de limbaj poate fi apreciat drept un limbaj neconvențional, care, în extremis, poate fi catalogat drept colorat.

IV. Punctul de vedere al Comisiei de etică

Comisia de etică, analizând toate probele administrate (podcast-ul în integralitatea sa, materialul postat pe site-ul ”*Cultura la dubă*”, declarațiile și apărările conf.univ.dr.Puiu Șerban și declarațiile studenților audiați), apreciază următoarele:

A. Cu privire la tardivitatea declanșării procedurii de cercetare prin autosesizare, în 30 sept.2022, Comisia de etică apreciază că data primei difuzări a podcast-ului ”*Acasă la Măruță*” #64 (1 august 2022) nu poate constitui **data de săvârșire a abaterii de la Codul de etică** și reperul pentru calculul termenului de 30 de zile.

Comisia de etică a luat cunoștință despre existența interviului în urma dezbaterilor apărute în spațiul public, acest podcast fiind la dispoziția oricui și oricând, la un click distanță.

După **vizionarea în integralitate** a conținutului audio-video postat pe YouTube, membrele Comisiei de etică au luat decizia, în unanimitate, să declanșeze procedura de cercetare prevăzută de Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de etică.

Domnul conf.univ.dr.Puiu Șerban argumentează că ”acuzele” foștilor studenți, care au dat declarații în materialul postat pe site-ul *Cultura la dubă*, nu pot fi incluse în cercetarea de față, întrucât se referă la fapte petrecute cu mult timp în urmă. Dacă aplicăm același raționament și luăm în considerare prevederile Codului muncii – dreptul comun în materie, valabil pentru orice organ de cercetare a cărui activitate se finalizează cu o eventuală sancțiune, prevederi care stipulează că *aplicarea sancțiunii disciplinare se poate face în termen de 30 de zile calendaristice de la data când cel îndreptățit (angajatorul) a luat cunoștință de săvârșirea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de 6 luni de la data săvârșirii faptei respective.*

Rezultă că ne aflăm în interiorul termenului în care Comisia a luat cunoștință despre săvârșirea abaterii, aplicarea unei sancțiuni putând să se facă nu mai târziu de 6 luni de la săvârșirea faptei.

B. Refuzul de a remite un document intern al Comisiei în care sunt consemnate mențiuni cu privire la dezbateri, deliberare, vot exprimat și decizia luată este perfect legal.

În cele două notificări Comisia a precizat motivele autosesizării și articolele din Codul de etică și Regulament pe care le-a considerat a fi fost încălcate.

Principiul transparenței, pe care se întemeiază critica de nelegalitate, nu se aplică în acest caz. articolul din Codul de etică invocat (par.2.6. art.19) făcând referire la toate activitățile care privesc admiterea, evaluarea, angajarea, promovarea și utilizarea resurselor universității. Aceste informații sunt publice și postate pe site-ul UNATC.

De altfel, Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de etică, în vigoare la acest moment, nu prevede un document formal care să fie întocmit în cazul autosesizării și nici obligativitatea comunicării acestui document persoanei - subiect al cercetării.

C. Chestiunea de fond analizată de către Comisie a vizat prejudiciul de imagine cauzat Universității de Artă Teatrală și Cinematografică ”I.L.Caragiale” București și funcției Rectorului acestei instituții de învățământ. Numai în acest context s-a făcut trimitere la podcast și la articolul postat pe site-ul ”*Cultura la dubă*”. Orice alte aspecte sunt lipsite de relevanță în cazul de față.

Comisia de etică nu a pus în discuție îngrădirea dreptului la libera exprimare ci acea obligație de rezervă care revine unui cadru universitar, când se exprimă în spațiul public.

Folosirea **în public** a unor expresii licențioase, a unor termeni precum *ștoarfă*, *gagică*, *bunăciune*, folosite în mod generic cu referire la persoanele de sex feminin, conduce la concluzia că acesta este limbajul folosit în mod obișnuit de această persoană, indiferent de mediul sau ipostaza în care s-ar afla.

Persoana particulară nu poate fi despărțită de persoana cadru universitar, fiind una și aceeași în orice situație.

Este adevărat că libertatea la exprimare este inviolabilă, cu condiția ca prin exprimarea liberă a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor să nu se prejudicieze demnitatea, onoarea, viața particulară sau dreptul la propria imagine ale altei persoanei (art.30 alin.(6) din Constituția României).

În cazul de față, nu au relevanță comentariile laudative, favorabile și apreciative pe care podcast-ul le-a avut (acestea fiind selectate, după cum rezultă din print) și nici faptul că în interviu se vorbește și despre Sfinții Părinți sau Cabala, obiectul cercetării fiind limbajul redat ca fiind folosit de asistenții universitari, care discută în mod obișnuit în termeni de "bunăciuni" "gagici" sau "una bună de tot" cu referire la studentele acestei instituții.

Fenomenul care se creează este acela de transfer de imagine între persoana care se exprimă libertin și licențios și instituția la care își desfășoară activitatea și comunitatea academică din care face parte.

Conținutul discursului domnului conf.univ.dr.Puiu Șerban face trimitere punctuală către cadrele didactice din UNATC și induce, prin generalizare, impresia că vocabularul vulgar și comportamentul libertin fac parte din modul firesc de interacțiune între profesori și studenți.

Valul de comentarii negative atât în presă cât și în rândul studenților cauzat de atitudinea domnului conf.univ.dr.Puiu Șerban vulnerabilizează și afectează prestigiul Universității.

Deși studenții [REDACTED] au declarat că nu sunt deranjați sau ofențați de limbajul nonconvențional sau cel mult colorat așa cum îl descrie și pe care recunoaște că îl folosește uneori domnul conf.univ.dr.Puiu Șerban, există totuși acea linie fină care trebuie avută în vedere cu fiecare dintre studenți în parte.

În concluzie, având în vedere toate aceste aspecte, Comisia de etică, întrunită în ședința din 31 oct.2022, a decis în unanimitate înaintarea către Consiliul Facultății de Teatru a

propunerii de aplicare a sancțiunii prevăzute de Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de etică - art.8 lit.b) *diminuarea salariului de bază, cumulativ, când este cazul, cu indemnizația de conducere, de îndrumare și de control.*

Prezentul raport de caz se comunică către Decanatul Facultății de Teatru și către domnul conf.univ.dr. Puiu Șerban.

31 oct.2022

PREȘEDINTE,

Lect.univ.dr.Dorina Pricop

Vizat juridic,

Daniela Barac

